

Op den 16den October 1869 krabde NETTLESHIP zich met eene naald aan de uitwendige zijde van zijn linker arm, zoo oppervlakkig, dat slechts de epidermis ruw werd, maar geen bloed te voorschijn kwam, en legde daarop de onderste einden van 4 of 5 haren van een door herpes circinnatus aangedaan kalf, nadat hij zich met het microskoop had overtuigd, dat de schimmel er op aanwezig was, en hield de haren, waaraan zich nog eenige korsten van de huid bevonden, door een verband op den arm tot op den 21sten October, toen het verband vernieuwd werd, maar echter de haren op de plaats bleven liggen. Op den 24sten October werden die weggenomen. Tot op den 11den November (19 dagen na het wegnemen van de haren) voelde NETTLESHIP alleen een onbeduidend jeuken; na dien tijd echter zag men eene kleine, ronde, roode, ruwe plek op de huid, echter niet grooter dan eene erwt; op den 15den had die vlek de grootte van een cent en was in het midden met drooge, half losse schubben der epidermis bedekt, terwijl de randen rood waren en zich iets boven de vlakke verhieven. Het jeuken was heviger geworden. Op den 21sten had de kring de grootte van een 50 centsstuk bereikt. Bij het mikroskopisch onderzoek van een gedeelte der korsten vond NETTLESHIP de epidermis met schimmels bedekt en mycelium en sporen, welke laatste in den wortel van een of twee haren waren gedrongen. Bij eene vergelijking van dit mycelium en de sporen met die van het kalf, bespeurde men geen verschil; ook zag de aangedane plaats op den arm er even zoo uit als die plekken op de huid van het dier, alleen de grootere hoeveelheid haren, de grootere rijkdom van afgestooten epidermiscellen en het meerdere vet, dat de huid van het kalf opleverde, uitgezonderd. De verandering, die de haren hadden ondergaan, waren volkomen gelijk; na het indringen van de schimmel broos, braken zij nabij de huid af.

Van eenig gewigt was in dit geval de waarneming, dat onder een groot aantal kalveren slechts die van Engelschen oorsprong door deze herpes werden aangedaan en die van Hollandsch ras daarvan bevrijd bleven.

De redactie van *the Veterinarian* voegt er bij, dat in den ziekenstal van de Veeartsenijschool te Londen een oppasser, die een aan herpes circinnatus lijdend paard behandelde, eveneens door de ziekte werd aangedaan en dat ook bij veehoeders die overgang is waargenomen. Wat het vrij blijven der Hollandsche kalveren betreft, dit wordt waarschijnlijk verklaard door de omstandigheid, dat slechts vette kalveren uit Holland worden ingevoerd en dat zij dáárom de ziekte niet krijgen, omdat zij gedurende langen tijd melk krijgen en zeer zindelijk worden gehouden. Gespeende kalveren zijn door de verandering in levenswijze zeer tot deze ziekte geneigd. Men moet ook den ouderdom der dieren in aanmerking nemen, als men van immuniteit tegen deze ziekte spreekt. Vette kalveren toch worden zelden ouder dan 12—14 weken, en na dien tijd ziet men de ziekte zelden. (*HERING's Repertorium*, 1871, S. 66.)

F. C. HEKMEIJER.

—❁❁❁—

BOEK AANKONDIGING.

C. SWAVING, *Een historisch-critisch onderzoek betreffende de Berri-Berri (Paraplegia mephitica)*. (Overgedrukt uit het *Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië*. Deel XIV, pag. 49--191.)

De bekende Stads-Genesheer te Batavia, Dr. C. SWAVING, onderwerpt de gevoelens van de verschillende schrijvers over de "Barbiers", Berri Berri, aan een kritisch on-

derzoek, wat betreft hunne denkbeelden over de aetiologie en de naauw daarmede in verband staande therapie. Volgens hem is de eenige oorzaak van Berri-Berri het langdurig inademen van bedorven lucht in door menschen overvulde slaapzalen en gevangenissen, dikwijls nog verhoogd door het slapen op den bodem van dergelijke lokalen en gebruik van ongeschikt voedsel, door gebrekkige reiniging. De therapie is dan ook slechts eene hygieinische verbetering der lokalen, betere en ruimere toetreding van licht en lucht, behoorlijke zorg voor luchtversching, gezonder voedsel, betere reiniging en vooral het tegengaan van de overvulling met menschen van gebouwen, die voor een veel kleiner aantal oorspronkelijk waren ingerigt. Des schrijvers onderzanding pleit sterk voor eene dergelijke geneeswijze en na de lezing van zijn opstel, geloof ik met hem dat hygieinische maatregelen alles kunnen doen en dat van pharma-
maca weinig of niets te verwachten is.

Maar, — en die vraag komt telkens bij mij op wanneer ik gelijksoortige verhandelingen lees, — is nu met den mephitischen oorsprong der ziekte *alles* verklaard? Waarem veroorzaakt eene en dezelfde oorzaak dan eens typhus, dan weder cholera, dan chronische constitutionele ziekten, als anaemie, scorbuut et tutti quanti. Redenen moeten daarvoor zijn en die redenen moeten gevonden worden. De wetenschappelijke gezondheidsleer moet telkens er op aandringen dat men die oorzaken, misschien wel geheel vormelijke, individuele, naspore en onderzoekte. Dat de anatomie mettertijd ons op menige dergelijke vraag antwoord zal kunnen geven geloof ik zeker, even als het dan ook zeker is dat onze preventieve geneeskunde dan nog bepaald beter werken zal.

Ik kan het voorts met den schrijver niet eens zijn, dat uit de op blz. 13 en volgg. aangehaalde plaatsen blijken zal dat HIPPOCRATES reeds de "barbiers" zoude gekend hebben. Er wordt werkelijk met de oudere medici wel wat te veel "idolatrie" gedreven, door alles bij ze te willen vinden, wat ons, bepaald veel ruimer waarnemingsveld, gesterkt door onze veel meer ontwikkelde wetenschap, ons leert en ons doet zien. Het "utrumque vitium est omnibus credere et nulli" geldt zeer ten opzichte dier oude medici. Aan den eenen kant heeft men veel, ja te veel vergeten wat zij hebben geleerd en geschreven, en daarom moest de Geneeskunde zeer dikwijls het werk van PENELOPE doen en weér op nieuw opbouwen en vinden wat reeds lang gevonden en opgebouwd was. Maar daarentegen te denken, dat alles wat wij nu waarnemen en denken reeds vroeger ook waargenomen en gedacht is, dat heeft ook veel kwaads berokkend en het geschiedkundig onderzoek, een natuur-wetenschappelijk onderzoek bij uitnemendheid, vele vijanden en veel minachting bezorgd. Bovendien het strijdt tegen de grondwet der menschheid: de wet van de vooruitgaande ontwikkeling (physisch zoowel als psychisch) der menschheid, die waar blijft en is, al schijnen 1870 en 1871 daarmede ook lijnregt in tegenspraak.

A. H. ISRAËLS.

B E R I G T E N.

BUITENLAND.

LONDEN. — Dr. HESLOP heeft in *the Lancet* van 26 November l.l. op eene mogelijke verspreidingswijze van het roodvonk door het waschgoed de aandacht gevestigd. In eene oudere afdeeling van het Kinderziekenhuis te Birmingham, alwaar niet besmettelijke en besmettelijke zieken en wel de laatste naauwkeurig geïsoleerd verpleegd werden, was slechts zelden het overgaan van het contagium der eene groep